

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/71/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2216205468
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2216205468.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: V. Q. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpené procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny H. L., dieťa rodičov: matka - MUDr. Q. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. F. XXX, zastúpená JUDr. Evou Skačániovou, advokátkou, so sídlom Korzo Bélu Bartóka 789/3, Dunajská Streda a otec - Ing. E. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. 1, Q., XXXXX J. Nemecká spolková republika, zastúpený JUDr. Zsoltom Hodosim, advokátom, so sídlom Veľkoblahovská 6750, Dunajská Streda, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o odvolaní matky dieťaťa proti uzneseniu Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 17. mája 2018, č.k. 5P/18/2016-358, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie r u š í a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Uznesením napadnutým odvolaním súd prvej inštancie vyhlásil, že Okresný súd Dunajská Streda vo veci rozhodovania o návrhu na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu: V. Q. C., nar. XX.XX.XXXX nemá právomoc a konanie zastavil. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 9 a § 161 ods. 1 a 2 CSP, ako aj čl. 8 ods. 1 a 2, čl. 10 a čl. 17 Nariadenia rady (ES) č. 2201/2003 z 27.11.2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone súdnych rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje Nariadenie (ES) č. 1347/2000, keď s poukazom na citované ustanovenia Nariadenia, ako aj na uznesenie odvolacieho súdu č.k. 11CoP/255/2017-349 zo dňa 11.12.2017 dospel k záveru, že v čase začatia konania vo veci samej (konanie začaté dňa 06.04.2016), ako aj konania o nariadenie neodkladného opatrenia malo maloleté dieťa obvyklý pobyt na území W., a teda celkom nepochybne v čase rozhodovania Obvodného súdu v G?ttिंगene tomuto prináležala právomoc vo veci konať vzhľadom na obvyklý pobyt maloletej. Rovnako bola daná právomoc súdov SR aj v čase začatia konania o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na Okresnom súde Dunajská Streda. S poukazom na to súd vyhlásil s použitím čl. 17 Nariadenia, že nemá právomoc konať v tomto konaní a konanie v zmysle ust. § 9 CSP zastavil z dôvodu nedostatku právomoci súdu Slovenskej republiky vo veci konať. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ust. § 52, § 57 a § 58 CMP.

3. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletej, ktorá navrhla napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedla, že v odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie cituje z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, pričom uvádza, že dôvodom na zastavenie konania o nariadenie neodkladného opatrenia bol nedostatok právomoci súdu na toto konanie. Opomenul však bod 7 uznesenia odvolacieho súdu č.k. 11CoP/255/2017-349 zo dňa 11.12.2017, kde je jasne napísané, že predmetom odvolacieho

konania bolo len preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie. Samotné konanie o úpravu práv a povinností k maloletej rozhodovaním odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení nebolo a ani nemohlo byť dotknuté. Podľa jej názoru odvolací súd medzi riadkami uviedol, že síce tunajšie súdy nemali právomoc konať o neodkladnom opatrení podľa článkov 8, 10 a 20 ods. 1 Nariadenia Brusel II bis, nechal však otvorenou otázku samotného hlavného konania o úpravu práv a povinností k maloletej. Obvodný súd v Göttingene vydal ohľadne úpravy výkonu rodičovských práv a povinností v zrýchlenom konaní dňa 24.06.2016 rozhodnutie 43F 135/2016 EASO, ktoré z hľadiska jeho obsahu, tónu, v akom je písaný a v ňom uložených obmedzení a povinností považuje za útok na jej osobu a v príkrom rozpore s najlepším záujmom dieťaťa. Podrobne sa k nemu vyjadrila už vo svojich doplneniach návrhu, ktoré tvoria súčasť spisového materiálu. Ďalej súd prvej inštancie v rozhodnutí konštatoval, že Najvyšší krajský súd Braunschweig ako odvolací súd proti uzneseniu Obvodného súdu v Göttingene jej oznámil, že má možnosť na uvedenom súde (ktorý je zjavne zaujatý voči jej osobe) na hlavné konanie o úpravu práv a povinností k maloletej, pričom k iniciácii takéhoto konania nikdy nedošlo. Namiesto toho otec maloletej inicioval na Okresnom súde Dunajská Streda konanie o nariadenie výkonu rozhodnutia pod sp. zn. 11Em/1/2017. Bola toho názoru, že súd prvej inštancie v konaní sp. zn. 5P/18/2016 mal vyčkať rozhodnutie ohľadom veci sp. zn. 11Em/1/2017, pričom výsledok spomínaného konania by mohol dôležitým spôsobom prispieť k ustáleniu otázky právomoci súdu konať ohľadom úpravy práv a povinností k maloletej. Ďalej namietla, že súd prvej inštancie v bodoch 9, 10 a 11 napadnutého uznesenia síce cituje príslušné články Nariadenia Brusel II bis, avšak robí tak len mechanicky, bez aplikácie na daný prípad. Prvoinstančný súd nikde neuvádza, ako vo veci aplikoval výnimky obsiahnuté v čl. 8 ods. 2 Nariadenia. Poukázala na to, že čl. 10 Nariadenia uvádza, že v prípade neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa si súdy členského štátu, v ktorom malo dieťa svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred svojim neoprávneným premiestnením alebo zadržaním zachovávajú právomoc, až kým dieťa nenadobudne obvyklý pobyt v inom členskom štáte a dieťa sa zdržiavalo v tomto inom členskom štáte najmenej jeden rok po tom, ako sa osoba, orgán alebo iný subjekt, ktorý vykonáva opatrovnícke právo, dozvedel, alebo mohol dozvedieť, o mieste pobytu dieťaťa, dieťa sa usadilo v novom prostredí a je splnená najmenej jedna z týchto podmienok: I. do jedného roka odvtedy, ako sa nositeľ opatrovníckeho práva dozvedel alebo mohol dozvedieť o mieste pobytu dieťaťa, sa nepodala žiadosť o návrat dieťaťa na príslušné orgány členského štátu, do ktorého bolo dieťa premiestnené alebo v ktorom je zadržované. Táto žiadosť zo strany otca nebola podaná, nakoľko tento neinicioval žiadne návratové konanie, keď podal iba návrh na výkon rozhodnutia. II. nositeľ opatrovníckeho práva vzal svoju žiadosť o návrat a v lehote stanovenej v bode i) sa nepodala nová žiadosť. Z vyjadrení otca vo veci návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia je možné odvodiť, že si neželá výkon rozhodnutia a sám vyhlásil vykonateľnosť rozsudku Vrchného krajského súdu Braunschweig za neúčinnú. III. konanie na súde členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, sa skončilo podľa čl. 11 ods. 7. Uviedla, že hlavné konanie nikdy nebolo iniciované, preto je splnená aj táto podmienka. Podľa jej názoru nie je splnená len jedna, ale hneď tri dôvody, pre ktoré si nemecké súdy nezachovali svoju právomoc a teda právomoc majú slovenské súdy. Je nesporné, že maloletá sa od 10.03.2016 nepretržite nachádza na území Slovenskej republiky, pričom o tejto základnej skutočnosti sa musia odvíjať všetky ďalšie úvahy o právomoci súdu konať. Viazanie podmienky právomoci súdu konať výlučne na začiatok konania by malo za následok zamedzenie prístupu účastníkov konania k spravodlivosti a k prerokovaniu veci. V krajnom dôsledku by to mohlo mať za následok až potrebu nového iniciovania konania vo veci úpravy práv a povinností rodičov k maloletej, keďže na území Slovenskej republiky nadobudla už obvyklý pobyt. V najlepšom záujme dieťaťa je ostať pri svojej matke v stabilnom prostredí, v ktorom je plne dieťa adaptované, dosahuje výborné výsledky v škôlke a je ďaleko pred svojimi rovesníkmi, pričom je zapísaná do prvého ročníka Základnej školy v Q. F. a prejavuje mimoriadne umelecké nadanie, ktoré všestranne podporuje.

4. V doplnení odvolania uviedla, že dňa 12.07.2018 prevzala uznesenie Okresného súdu v Göttingene sp. zn. 43 F 135/16 EASO zo dňa 06.07.2018, ktorým tento rozhodol, že uznesenia zo dňa 26.04.2016 a 24.06.2016 sa rušia a že rodičia majú opäť spoločné právo určiť miesto pobytu pre maloletú, pričom v prílohe predložila preklad citovaného uznesenia. Proti uzneseniu tak ona, ako i otec maloletej sťažnosť nepodali, z čoho vyplýva, že predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť. Uviedla, že existencia rozhodnutí Okresného súdu Göttingen sp. zn. 43 F 135/16 EASO zo dňa 26.04.2016 a 24.06.2018 bola pritom jedným z dôvodov, pre ktoré súd prvej inštancie vydal uznesenie o zastavení konania. Mala za to, že Okresný súd Dunajská Streda ako jediný súd má právomoc konať a rozhodnúť o návrhu na úpravu práv a povinností rodičov k maloletej V. Q. C..

5. Otec maloletej vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu matky dieťaťa navrhol napadnuté uznesenie z dôvodu vecnej správnosti potvrdiť. Mal za to, že v danom prípade sa uplatňuje výlučne článok 8 Nariadenia, teda všeobecné ustanovenie o právomoci vo veciach rodičovských práv a povinností, ktoré zakladá právomoc členského štátu, v ktorom má maloleté dieťa svoj obvyklý pobyt v čase začatia konania. Dôraz sa kladie na stav vecí v čase začatia konania, čo v danom prípade je deň 06.04.2016. Uvedené časové hľadisko odvolateľka vo svojom odvolaní nezohľadňuje a výkladu tohto časového hľadiska nevenuje žiadnu pozornosť. V čase začatia konania malo maloleté dieťa svoj obvyklý pobyt v W. a k jeho „premiestneniu“ na územie SR došlo protiprávnym a svojvoľným konaním matky, teda v dôsledku jej rodičovského únosu. Podľa jeho názoru v danom prípade nie je možné aplikovať články 9 až 12 Nariadenia. Matka maloletého dieťaťa tým, že protiprávne uniesla maloleté dieťa z W. na L., vytvorila protiprávny stav, pričom platí zásada, že nikto nemôže mať výhodu zo svojho protiprávneho konania. Matka bude musieť akceptovať, že konať a rozhodovať o rodičovských právach a povinnostiach sa bude v W..

6. K vyjadreniu otca dieťaťa zaslala písomné stanovisko matka maloletej, ktorá zotrvala na svojom odvolaní. Nesúhlasila s tvrdeniami otca, ktorý interpretuje Nariadenie Brusel II bis jednostranne a bez ohľadu na súvislosti jednak samotného Nariadenia, a jednak konkrétneho prípadu. Odmietla tvrdenia, že sa nevenuje časovému hľadisku, ktoré je podľa jej názoru nesmierne dôležité. Maloletá sa na území Slovenskej republiky nachádza od 10.03.2016, t.j. viac ako dva a pol roka, čo znamená, že jej obvyklý pobyt je na území L. C. a túto skutočnosť bude musieť otec maloletej akceptovať. Na podporu svojho názoru poukázal na to, že odvolací súd uznesením č.k. 10CoE/161/2017-166 zo dňa 12.07.2018 zrušil uznesenie súdu prvej inštancie č.k. 11Em/1/2017-34 zo dňa 28.03.2017, ktorým bol nariadený výkon rozhodnutia Obvodného súdu v G?ttिंगene sp. zn. 43 F 135/16 EASO zo dňa 27.06.2017. To znamená, že došlo k zrušeniu rozhodnutia o nariadení návratu maloletej a vydaniu opätovného rozhodnutia v spomínanom návratovom konaní bráni jednak časové hľadisko, ako aj skutočnosť, že neexistuje vykonateľný titul, keďže Okresný súd v G?ttिंगene právoplatne zrušil rozhodnutia, ktoré boli jeho podkladom. Na základe uvedeného neexistujú žiadne pochybnosti o tom, že obvyklý pobyt maloletej je na území Slovenskej republiky, a že tunajšie súdy majú právomoc rozhodovať vo veci úpravy práv a povinností k maloletej na základe ňou uvádzaných argumentov v odvolaní, ktoré predstavujú výnimku z ustanovenia čl. 8 ods. 1 Nariadenia.

7. Krajský súd v Tmave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastníčka konania (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 2 a § 357 písm. a) CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že odvolanie matky dieťaťa je dôvodné.

8. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 5P/18/2016 je úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej V. Q., nar. XX.XX.XXXX.

9. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým vyhlásil, že vo veci nemá právomoc, konanie zastavil a rozhodol o nároku na náhradu trov konania.

10. Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že rodičia maloletej od roku 2011 žili v spoločnej domácnosti na území W. L. ako druh a družka, pričom z ich vzťahu sa narodila V. Q. C., nar. XX.XX.XXXX, ku ktorej otec dobrovoľne uznal otcovstvo. Na neverejnom zasadnutí Obvodného súdu v G?ttिंगene dňa 08.09.2015 bola medzi rodičmi uzatvorená dohoda o úprave výkonu rodičovských práv a povinností tak, že otec súhlasil s tým, aby obvyklý pobyt dieťaťa bol u matky, pričom v prípade presťahovania toto platí len v oblasti L. L. (. L.) / W. (L. Q.), pričom bol súčasne upravený styk otca s dieťaťom. Rodičia spolu s dieťaťom žili na území W. až do 10.03.2016, kedy matka s dieťaťom odišla na územie L. a od tohto času býva v rodinnom dome svojich rodičov v Q. F., pričom od 29.03.2016 sú tu matka, ako aj dieťa prihlásené k trvalému pobytu. Dieťa od 15.03.2016 navštevuje materskú škôlku s vyučovacím jazykom maďarským v Q. F.. Otec dieťaťa po odchode matky spolu s dieťaťom inicioval konanie na Obvodnom súde v G?ttिंगene ohľadne úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, ktorý dňa 26.04.2016 rozhodol v jeho prospech. Na základe odvolania matky dieťaťa Obvodný súd v G?ttिंगene vydal dňa 24.06.2016 pod sp. zn. 43 F 135/16 EASO rozhodnutie, ktorým rozhodnutie zo dňa 26.04.2016

ponechal v platnosti, matke uložil dieťa vydať otcovi, ktorá povinnosť platí aj každú tretiu osobu, ktorá má dieťa vo svojej opatere, pričom tak otec, ako aj príslušný súdny vykonávateľ sú oprávnení za účelom vykonania rozhodnutia o vydaní vstúpiť za účelom prehladania do všetkých miestností nehnuteľnosti č. XXX, Q. F.. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 30.08.2016. Na základe návrhu matky dieťaťa na predĺženie zákonnej lehoty pre podanie sťažnosti Najvyšší krajský súd Braunschweig listom zo dňa 16.08.2016 matke oznámil, že matka má možnosť iniciovať hlavné konanie na Obvodnom súde v G?tingene, predmetom ktorého by bolo opätovne právo starostlivosti o dieťa, a to nezávisle od rozhodnutia v predmetnom predbežnom nariadení. Následne Obvodný súd v G?tingene uznesením zo dňa 06.07.2018, sp. zn. 43 F 135/16 EASO rozhodol, že uznesenia zo dňa 26.04.2016 a 24.06.2016 sa rušia a obaja rodičia majú opäť spoločné právo určiť miesto pobytu pre maloletú V.. Z odôvodnenia citovaného rozhodnutia vyplýva, že obaja rodičia zhodne navrhli zrušenie uznesení zo dňa 26.04.2016 a 24.06.2016, keďže už po dobu dvoch rokov nebolo možné presadiť právoplatné rozhodnutie. Ďalej z odôvodnenia vyplýva, že keďže si obaja rodičia želajú mať spoločné úplné právo na starostlivosť o dieťa, nie je už úlohou súdu ďalej pokračovať v doposiaľ márnom úsilí otca priniesť dieťa do W., pričom matka síce svojím správaním ohrozila dobro dieťaťa, keď ho odcudzila otcovi, neoprávňuje to však na ďalší zásah z dôvodu jeho predpokladaného neúspechu. Uznesením Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 28.03.2017, č.k. 11Em/1/2017-34 bol nariadený výkon rozhodnutia Obvodného súdu v G?tingene zo dňa 27.06.2016, sp. zn. 43 F 135/16 EASO, pričom v dôsledku odvolania zo strany matky dieťaťa (povinnej) Krajský súd v Trnave ako súd odvolací uznesením zo dňa 12.07.2018, č.k. 10CoE/161/2017-166 uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. S prihliadnutím na zrušenie pôvodných rozhodnutí Obvodného súdu v G?tingene možno predpokladať, že s prihliadnutím na zrušenie exekučného titulu nebude možné vo výkone rozhodnutia pokračovať.

11. Podľa § 9 CSP, ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

12. Existencia právomoci súdu je conditio sine qua non civilného súdneho konania. Nedostatok právomoci spôsobuje vždy neodstrániteľnú vadu konania s nevyhnutným následkom vo forme zastavenia konania.

13. Právomoc súdu na prejednanie danej veci bolo potrebné posudzovať v zmysle Nariadenia rady (ES) č. 2201/2003 z 27.11.2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone súdnych rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje Nariadenie (ES) č. 1347/2000.

14. Podľa čl. 8 ods. 1 Nariadenia, súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

15. Podľa čl. 8 ods. 2 Nariadenia, odsek 1 sa uplatňuje s výhradou ustanovení článkov 9, 10 a 12.

16. Podľa čl. 10 Nariadenia, v prípade neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa si súdy členského štátu, v ktorom malo dieťa svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, zachovávajú právomoc, až kým dieťa nenadobudne obvyklý pobyt v inom členskom štáte a: a) každá osoba, orgán alebo iný subjekt, ktorý vykonáva opatrovnicke právo, sa zmieril s premiestnením alebo zadržaním, alebo b) dieťa sa zdržiavalo v tomto inom členskom štáte najmenej jeden rok po tom, ako sa osoba, orgán alebo iný subjekt, ktorý vykonáva opatrovnicke právo, dozvedel, alebo mohol dozvedieť o mieste pobytu dieťaťa, dieťa sa usadilo v novom prostredí a je splnená najmenej jedna z týchto podmienok: I.) do jedného roka odvtedy, ako sa nositeľ opatrovnickeho práva dozvedel alebo mohol dozvedieť o mieste pobytu dieťaťa, sa nepodala žiadosť o návrat dieťaťa na príslušné orgány členského štátu, do ktorého bolo dieťa premiestnené alebo v ktorom je zadržávané; II.) nositeľ opatrovnickeho práva vzal späť svoju žiadosť o návrat a v lehote stanovenej v bode I.) sa nepodala nová žiadosť; III.) konanie na súde členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, sa skončilo podľa čl. 11 ods. 7; IV.) súdy členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, vydali rozsudok o opatrovnickom práve, z ktorého nevyplýva povinnosť návratu dieťaťa.

17. V čl. 24 Charty základných práv Európskej únie ods. 2 je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

18. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí.

19. Základnou zásadou Nariadenia rady (ES) č. 2201/2003 z 27.11.2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone súdnych rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje Nariadenie (ES) č. 1347/2000, je, že najvhodnejším miestom na rozhodovanie vo veci rodičovských práv a povinností je súd toho členského štátu, v ktorom má dieťa svoj obvyklý pobyt. Treba zdôrazniť, že Nariadenie sa neopiera o koncept obvyklého pobytu, ako ho môže chápať vnútroštátne právo členského štátu, ale používa ho ako „autonómny“ koncept európskeho práva. Ak sa dieťa presťahuje z jedného členského štátu do iného, nadobudnutie obvyklého pobytu v novom členskom štáte by malo v zásade nastať súčasne so „stratou“ obvyklého pobytu v predchádzajúcom členskom štáte. Posudzovanie existencie obvyklého pobytu osobitne v každom jednotlivom prípade predpokladá, že aj keď prídavné meno „obvyklý“ naznačuje určitý časový aspekt trvania, nemožno vylúčiť, že dieťa nadobudne v závislosti od konkrétneho prípadu obvyklý pobyt v členskom štáte dňom svojho príchodu na územie tohto štátu. Právomoc sa určí v čase začatia konania na súde. Po začatí konania si súd v zásade zachováva svoju právomoc, aj keď dieťa počas konania nadobudlo nový obvyklý pobyt v inom členskom štáte. Zmena obvyklého pobytu dieťaťa počas konania preto sama o sebe neznamená zmenu alebo zánik právomoci. Ak sa obvyklý pobyt dieťaťa zmení v dôsledku neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa, právomoc môže súd iného ako štátu pôvodného obvyklého pobytu založiť len za veľmi prísnych podmienok.

20. Články 9, 10, 12 a 13 ustanovujú výnimky zo všeobecného princípu právomoci (čl. 8 Nariadenia), t.j. prípady, v ktorých majú právomoc súdy členského štátu, v ktorom nemá dieťa svoj obvyklý pobyt.

21. Aby sa zabránilo únosom detí medzi členskými štátmi, článok 10 zaručuje, že súdy členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt pred únosom, si zachovávajú právomoc na rozhodovanie v podstate veci aj po únose. Právomoc môžu získať súdy členského štátu, do ktorého bolo dieťa unesené iba za veľmi prísnych podmienok. Nariadenie priznáva právomoc súdom členského štátu, do ktorého bolo dieťa unesené (ďalej len „dožiadaný členský štát“) iba v dvoch situáciách: 1) dieťa nadobudne obvyklý pobyt v dožiadanom členskom štáte a všetci, ktorí majú opatrovnícke právo, sa zmierili s únosom, alebo 2) dieťa nadobudlo obvyklý pobyt v dožiadanom členskom štáte a zdržiavalo sa v tomto členskom štáte najmenej jeden rok po tom, ako sa tí, ktorí majú opatrovnícke právo, dozvedeli alebo mohli dozvedieť o mieste pobytu dieťaťa a dieťa sa zžilo s novým prostredím, a okrem toho je splnená aspoň jedna z nasledovných podmienok: - do jedného roka odvtedy, ako sa opustený rodič dozvedel alebo mohol dozvedieť o mieste pobytu dieťaťa, nebola podaná žiadosť o návrat dieťaťa, - žiadosť o návrat bola podaná ale bola vzatá späť a do jedného roka nebola podaná nová žiadosť, - v dožiadanom členskom štáte bolo vydané rozhodnutie o nevrátení a súdy oboch členských štátov vykonali nevyhnutné kroky podľa čl. 11 ods. 6, ale konanie bolo ukončené podľa čl. 11 ods. 7, pretože účastníci neurobili svoje podania do troch mesiacov od oznámenia, - príslušný súd pôvodu vydal rozsudok o opatrovníckom práve, z ktorého nevyplýva povinnosť dieťa vrátiť.

22. Ako už uviedol odvolací súd vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí, ktorým zrušil uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia a konanie o neodkladnom opatrení zastavil (uznesenie zo dňa 11.12.2017, č.k. 11CoP/255/2017-349), Obvodný súd v Göttingene vo veci starostlivosti o maloletú nepochybne konal v čase, kedy mu prináležala s prihliadnutím na obvyklý pobyt maloletej právomoc na konanie v zmysle čl. 8 a 10 citovaného Nariadenia, a teda v čase začatia konania o nariadení neodkladného opatrenia, ako i konania vo veci samej, bola daná právomoc súdov SRN.

23. Podľa názoru odvolacieho súdu však je potrebné brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa, vzhľadom na čo nemožno nechať bez povšimnutia, že v dôsledku neoprávneného premiestnenia zo strany matky dieťaťa sa maloletá od marca 2016 nachádza spolu s matkou na území L. C. býva v rodinnom dome rodičov matky, dieťa od 15.03.2016 navštevuje materskú škôlku s vyučovacím jazykom maďarským v Q. F. na prostredie, v ktorom žije sa adaptovala, toto prostredie dieťaťu vyhovuje a dieťa sa s ním zžilo. Rovnako bolo potrebné prihliadnuť na to, že obaja rodičia zhodne navrhli zrušenie rozhodnutí

ohľadne úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu vydaných Obvodným súdom v G?ttingene dňa 26.04.2016 a 24.06.2016 pod sp. zn. 43 F 135/16 EASO z dôvodu, že po dobu dvoch rokov nebolo možné presadiť právoplatné rozhodnutie, na základe čoho Obvodný súd v G?ttingene uznesením zo dňa 06.07.2018, sp. zn. 43 F 135/16 EASO citované uznesenia zrušil s tým, že rodičia majú opäť spoločne právo určiť miesto pobytu maloletej. Ďalej bolo potrebné prihladiť na to, že otec dieťaťa doposiaľ nepodal žiadosť o návrat dieťaťa a uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa 28.03.2017, č.k. 11Em/1/2017-34, ktorým bol nariadený výkon rozhodnutia Obvodného súdu v G?ttingene, bolo uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 12.07.2018, č.k. 10CoE/161/2017-166 zrušené a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pričom vzhľadom na zrušenie vykonateľných rozhodnutí Obvodného súdu v G?ttingene sa vo výkone týchto rozhodnutí pokračovať nebude.

24. Z vyššie uvedených dôvodov získali súdy SR (v danom prípade Okresný súd Dunajská Streda) právomoc na rozhodovanie vo veci rodičovských práv a povinností, keďže maloletá nadobudla obvyklý pobyt na území SR, zdržiava sa tu najmenej jeden rok po tom, ako sa otec dozvedel o mieste jej pobytu a dieťa sa zžilo s novým prostredím, pričom otec dieťaťa sa zmieril s únosom, čo možno vyvodíť z odôvodnenia uznesenia Obvodného súdu v G?ttingene zo dňa 06.07.2018, z ktorého vyplýva, že rodičia zhodne navrhli zrušenie uznesení, ktorým bolo okrem iného nariadené matke vydanie dieťaťa otcovi. Rovnako otec maloletej do jedného roka odvtedy, ako sa dozvedel o mieste pobytu dieťaťa, nepodal žiadosť o návrat dieťaťa.

25. Je pravdou, že právomoc sa určuje v čase začatia konania na súde, pričom po začatí konania si súd v zásade zachováva svoju právomoc, aj keby dieťa počas konania nadobudlo nový obvyklý pobyt v inom členskom štáte, nakoľko zmena obvyklého pobytu dieťaťa počas konania sama o sebe neznamená zmenu alebo zánik právomoci. V danom prípade v čase začatia konania, teda v čase dôjdenia návrhu na začatie konania na Okresný súd Dunajská Streda (06.04.2016) nebola daná právomoc tohto súdu na prejednanie veci. Počas konania však došlo k zmene okolností, podľa ktorých sa posudzuje právomoc na prejednanie veci, došlo k zmene obvyklého pobytu dieťaťa, ako bolo uvedené vyššie, a teda je daná právomoc súdov SR na prejednanie predmetnej veci. Je treba dať za pravdu odvolateľke, že by bolo v rozpore so záujmami maloletej trvať na iniciovaní nového konania vo veci úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej s prihladením na nadobudnutie jej obvyklého pobytu na území SR, keď v súčasnosti takéto konanie na súde prvej inštancie už vedené je a vyvolávanie ďalších konaní nie je ani v záujme hospodárnosti konania a nie je ani v najlepšom záujme maloletej, obzvlášť za situácie, keď v súčasnosti na území SRN nie je vedené žiadne konanie týkajúce sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej.

26. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

27. Po vrátení veci súd prvej inštancie vec prejedná, v zmysle zákona vykoná dokazovanie označenými a predloženými dôkazmi, pričom v súlade s ust. § 36 CMP vykoná aj ďalšie dôkazy, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci, a po vykonaní dokazovania vo veci rozhodne, pričom svoje rozhodnutie náležite a v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP odôvodní. V novom rozhodnutí súd rozhodne i o náhrade trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

28. Senát krajského súdu uvedené uznesenie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).
V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).